

שאינו יכול למוכרם, [ולמעט שדה מקנה שאין יכול למוכרה מכירה עולמית שהרי חוזרת לבעלי האחוזת ביובל — רבינו גרשום].

והלא בתו קטנה שיש לו רשות למוכרה לאמה עבריה, יכול יחרימנה? תלמוד לומר: "בהמה", מה בהמה יש לו רשות למוכרה לעולם, אף כל שיש לו רשות למוכרה לעולם⁽²²⁾ למעט בתו שאינו יכול למוכרה אלא כשהיא קטנה, אבל לא משבגרה — רבינו גרשום.

שנינו במשנה: אמר רבי אלעזר בן עזריה: אם לנכרה אין אדם רשאי להחרים כל נכסיו, על אחת כמה וכמה שיהא אדם חייב להיות חס על נכסיו.

ומתמהינן: והרי דברי רבי אלעזר בן עזריה היינו דברי ת"ק, שתנא קמא גם אמר אם החרים את כולם אינם מוחרמים [רבינו

ואי אשמועינן רק הני תרתי [אדם ושדה] שלא יחריםם כולם, ולא היה כתוב "מכל אשר לו", היינו אומרים: משום כך לא יחריםם, דהכא באדם: חיותא, והכא בשדה: חיותא שמשניהם יחיה האדם, [ואם יחרים את כולם אין מצויים תדיר עבדים אחרים טובים לקנות — רבינו גרשום] אבל מטלטלין⁽²⁰⁾ שמצוי לקנות אחרים במקום אלו שהחרים — רבינו גרשום, ליחרימיהו כולו, לכן כתבה התורה: "מכל אשר לו" — ולא כל אשר לו ממטלטלין, והכל צריכי.

ומקשינן: "בהמה" למה ליה?

ומשנינן: לכדתניא: יכול יחרים אדם בנו⁽²¹⁾, ובתו, עבדו ושפחתו העבריים, ושדה מקנתו שקנה מבעל האחוזת, וחוזרת לבעל האחוזת ביובל? תלמוד לומר: "בהמה", ודורשים: מה בהמה יש לו רשות למוכרה, אף כל שיש לו רשות למוכרה, למעט בנו ועבדו העברי

ובשיטה מקובצת תירץ, שכל הסברא שאין מוכרה לעולם שייכת רק בבתו, משום שזה גירעון בכוח האב שאינו יכול למכרה לעולם. אך שדה אחוזת, אדרבה, זה יפוי כוחו של הבעלים שהיא חוזרת אליו.

והרש"ש תירץ, ששדה אחוזת, כיון שנמכרת עד היובל זה נקרא לעולם, שהרי כתוב בפסוק לגבי עבד עברי "ועבדו לעולם", ומפרשים עד היובל, הרי שעד היובל נחשב לעולם.

עוד יש לומר, שהפקעת היובל היא הפקעת שמתחדשת על המכירה ומפקיעה אותה, אך המכירה בעצמותה היא לעולם, ורק מכירת הבת לאמה עבריה נחשב שאין המכירה לעולם, כי המכירה היא רק לשש שנים. אמנם האחרונים חקרו בגדר שש שנים, אם זוהי מכירה לזמן, או

20. ברמב"ם [פ"ו מערכין ה"ב] משמע שגם במטלטלין יש חלוקת מינים, ואסור להקדיש מין אחד שלם אף על פי שנשאר לו מינים אחרים.

21. כתב הרא"ש, פשוט שאינו יכול להחרים את בנו, כי הוא איננו שלו כלל, ונקטה הברייתא בנו אגב בתו.

אך הר"י כתב, שהיה צד גם בבנו שיוכל להחרים, כיון שמציאת הבן מדרבנן שייכת לאב, ואם כן, יש לו קצת בעלות עליו.

22. הקשו התוספות, אם כן, איך אפשר להחרים שדה אחוזת, והרי גם שדה אחוזת אינה נמכרת לעולם אלא חוזרת ביובל. ותירצו התוספות כמה תירוצים.